

בקט בעיבוד ישראל

„מארסיה וקאמיה“ הוא רומן של סמואל בקט שעובד למחזה ובוים (ב„חאן“ הירושלמי) על-ידי הבמאים הצעירה מיכל גולדווסר. זהו כמו שצויין בתכנית, העיבוד הבמתי הראשון בעולם שנעשה לרומן זה. כמו ב„מחכים לגודו“ מתוארים כאן שני

פוחחים עלובים-מצחיקים. שלא כב„גודו“ אין הם תקוי עים במקום אחד ומחכים למישהו אלא מנסים ללכת לאיזשהו מקום, להתחיל במפע גדול אותו תוכננו כל ימיהם. ושוב כב„גודו“ אין הם מגיעים לשום מקום. הם אוכדים את אט ושוקעים בחשכה.

הרומן נכתב לפני „גודו“ וניכר שבקט שאל ממנו הרבה רעיונות לצורך המחזה הגדול שלו. את הרומן לא קראתי, כך שאיני יכול לשפוט מה קרה לו בתהליך תרגומו למיצע הבמתי. התרשמותי היא שיתכן והוא כפה עצמו יותר מדי על העיבוד, שכן לא הרגשתי בהצדקה הבמתית של קטעים שונים, ואף לא במיבנה דרמטי משכנע של קטע האכסניה, למשל.

רמת ההצגה לא היתה שווה. הפתיחה, למשל, עם מארסיה וקאמיה הנדברים להיפגש ביניהם לתחילת המסע הגדול ומחמיצים זה את זה שוב ושוב — היא קטע „סלאפסטיק“ מעולה, מסוגנן למופת ומצהיק מאוד. כמה קטעים אחרים מלאים תוגה פיוטית נפלאה, כגון הקטע בו נשאר קאמיה לבדו אחרי שמארסיה הלך לו. אולם בסופו של דבר דומני שההצגה טעונה עיצוב ועיבוד נוספים, לרבות כמה קיצוצים (לקראת הסוף יש כמה קטעים שכל אחד מהם נראה כסיום), ובעיקר — הגמשה וגיוון קומיים ותיווק היסוד ה„סלאפסטיק“, הכרוך כמובן גם בגיוון רב יותר של המיקצבים הפנימיים של ההצגה.

הסיגנון ההעיצובי של המשחק, כמו גם של התנועה (על-ידי רפי גולדווסר) קפדניים מאוד, ויכולתם של השחקנים מתלבטת בעובדה שאני זוכר את רובם כגוי כחיות במחית גם בלי קשר עם הטכסטים שלהם. אהרן אלמוג הוא המספר — בנימה בדוחה, חכמה וציני כלהי; ששון גבאי הקומי-עגמומי הוא מארסיה ואבינעם מורחיים הקומפאקטי והנמרץ יותר הוא קאמיה. תפקידים נוספים מעוצבים היטב על-ידי שלום קינן, בני מוג'ה, אורי אברהמי (בעיקר בקטע המעולה של האדון הסיפיליטיקן) ונטע פלוצקי. התפאורה המינימאלית, והאפקטיבית מאוד, היא של דורון ליבנה.

תמונה מתוך „מארסיה וקאמיה“ ב„חאן“ הירושלמי. עומד ששון גבאי (מארסיה), יושב אבינעם מורחיים (קאמיה)